

Sygn. akt IV P 67/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu - IV Wydział Pracy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Janina Połowińczak

Ławnicy: K. B., W. G.

Protokolant: st.sekr.sąd. Barbara Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 02 kwietnia 2015 r. w Inowrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) **S.A. w I.**

przeciwko: **K. K. (1) , J. G. (1)**

o ustalenie.

1. **Ustala prawo pozwanego J. G. (1) do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy u powódki (...) S.A. w I. na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej (...) przy (...) SA w I. w wymiarze 94 godzin miesięcznie od dnia prawomocności tego wyroku.**
2. **Umorzyć postępowanie w sprawie przeciwko pozwanemu K. K. (1).**
3. **Zasądza od pozwanego J. G. (1) na rzecz powódki kwotę 60,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**
4. **Nie obciąża pozwanego J. G. (1) obowiązkiem zwrotu powódce opłaty sądowej i nie obciąża kosztami opinii biegłego.**

Sygn. akt IV P 67/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) SA w I. żądała ustalenia treści stosunku pracy wobec dwóch pozwanych działaczy związkowych i tak :

- wobec pozwanego J. G. (1) ustalenia prawa do odpłatnego zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na podstawie art. 31 ustawy o związkach zawodowych, w wymiarze 104 godzin miesięcznie,

- wobec pozwanego K. K. (1) ustalenia prawa do odpłatnego zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w wymiarze 54 godzin miesięcznie.

Ostatecznie po opinii biegłego powódka żądała ustalenia, że powodowi J. G. (1) przysługuje miesięczne zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy w wymiarze 94 godzin, gdyż taką liczbę członków ma Związek Zawodowy (...).

Odnośnie drugiego pozwanego, powód cofnął pozew, na co pozwany K. K. (1) wyraził zgodę i Sąd umorzył postępowanie w sprawie.

Pozwany J. G. (1) nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie, podnosząc, że stroną pozwana winna być organizacja związkowa, nie podał liczby członków związku, przyznając jednocześnie, że taka informacja powódce nie była przekazywana z obawy przed ewentualnymi represjami czy też dyskryminacją z powodu przynależności związkowej.

W przedmiotowej sprawie podstawą prawną rozstrzygnięcia jak i żądania jest między innymi art. 31 Ustawy z dnia 23.05.1991 r. o związkach zawodowych (tekst jednolity Dz. U. 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.)

Przepis ten w pkt 1.1 stanowi, że prawo do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej przysługuje :

- częściowo jednemu pracownikowi w miesięcznym wymiarze godzin równym liczbie członków zatrudnionych w zakładzie pracy, gdy ich liczba jest mniejsza niż 150,

- pkt 1.2 – jednemu pracownikowi, gdy związek liczy od 150-500 członków zatrudnionych w zakładzie pracy.

Bezsporne w sprawie jest, że pozwany J. G. (1) pełni funkcję Przewodniczącego (...) i od wielu lat był zwolniony z obowiązku świadczenia pracy. Powódka podała w pozwie, że związek zawodowy składał informacje o liczbie członków, ale ostatnią w dniu 7 sierpnia 2007 r. podając liczbę członków na 150.

Powódka powzięła wątpliwość, co do zgodności liczby członków z rzeczywistą liczbą, ale związek na piśmie nie podał liczby członków.

W toku procesu Sąd uznał, że należy ustalić liczbę zatrudnionych członków Związku Zawodowego (...) i zarządzeniem z dnia 30.04.2013 r. (k. 41) zobowiązał do podania imiennego wykazu członków związku zawodowego. Związek zawodowy w piśmie z dnia 15.05.2013 r. podał, że związek liczy 151 osób (k. 45), a w odpowiedzi na pozew, że nie będzie podana imienna lista z uwagi na ochronę danych osobowych.

Powódka w piśmie procesowym z dnia 27.06.2013 r. podała, że według potrąconych z wynagrodzenia składek członkowskich Związek Zawodowy (...) liczył w maju 2013 r., 101 członków (k. 74).

Potwierdził taką liczbę członków tj. 101 świadek M. K. – kierownik D. (...), który te dane ustalał według listy płac pracowników powódki.

Sąd postanowieniem z dnia 21.08.2013 r. na podstawie art. 171§1 pkt 4 kpc zawiesił postępowanie w sprawie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego w sprawie 3 Ds. 52/13 dot. zarzutu doprowadzenia przez Związek Zawodowy (...) i drugi Związek Zawodowy (...) powódkę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie w błąd co do ilości członków związku mających wpływ na ilość godzin wolnych od pracy dla przewodniczących tych związków

(pozwanych w sprawie).

Postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu – VI Wydział Karny z dnia 09.05.2014 r. w sprawie VI Kp42/14 utrzymał w mocy umorzenie dochodzenia w tej sprawie, uznając, że nie potwierdził się zarzut oszustwa związków wobec powódki, gdyż przesłanki takiego przestępstwa nie zostały wyczerpane.

Pozwani zakwestionowali liczbę członków ustaloną przez listę płac, jak również wniosek powódki o powołanie biegłego sądowego celem ustalenia faktycznej liczby członków.

Sąd postanowieniem z dnia 08.09.2014 r. dopuścił dowód z opinii biegłego księgowego na okoliczność ustalenia liczby członków według dokumentacji księgowej w zakresie przychodów ze składek członkowskich, odrębnie członków pracujących i emerytów na dzień 31.12.2013 r. i na 31.08.2014 r. prowadzonej przez związki zawodowe pozwanych oraz według dokumentów księgowych strony powodowej.

Biegły sądowy z zakresu rachunkowości budżetowej i finansów publicznych mgr. I. R. T. dołożył najwyższej staranności, aby ustalić liczbę członków związków zawodowych pozwanych kierując szczegółowe i obszerne pismo do pełnomocnika Związku Zawodowego (...) R. M. celem przygotowania odpowiednich – szczegółowo opisanych dokumentów (k. 184).

Powódka współpracowała z biegłym, któremu przekazała listę pracowników, którym potrącono składki na jeden i drugi związek zawodowy (lista k. 189-402).

Biegły sporządził pisemną opinię w sprawie (k. 406-410), podając w treści, że została sporządzona wyłącznie na podstawie dokumentacji księgowej powódki, gdyż Związek Zawodowy (...): i Związek Zawodowy (...) nie przekazał dokumentacji księgowej. Ze szczegółowej, obszernej i profesjonalnej opinii biegłego, którą Sąd w całości podziela i przyjmuje do rozpoznania sprawy, wynika że na dzień 31.08.2014 r. liczba członków Związku Zawodowego (...) wynosiła 94 (k. 409), a Związku Zawodowego (...) w Polsce przy IKS SOLINO wynosiła 51 (k. 409).

Pozwany K. K. zakwestionował liczbę ustalonych członków obu związków zawodowych i wniósł o sporządzenie opinii uzupełniającej deklarując w imieniu związków, podając numer telefonu, żeby biegły skontaktował się z nim, któremu będzie udostępniona dokumentacja związkowa dot. między innymi tych członków, którzy są pracownikami powódki, a płać składki bezpośrednio do związku.

Sąd dnia 30.12.2014 r., zobowiązał biegłego do sporządzenia opinii uzupełniającej w zakresie ponownego ustalenia liczby członków pozwanych związków zawodowych po uprzednim umówieniu się ze związkami zawodowymi, co do daty i godziny badania dokumentów będących w posiadaniu związków, a dotyczących tych pracowników, którzy nie opłacają składek związkowych przez listę płac.

Biegły wyczerpał możliwość nawiązania kontaktu i udostępnienia przez związki zawodowe dokumentacji niezbędnej do wydania opinii poprzez nie odebranie przez Związek Zawodowy (...) pisma biegłego z dnia 20.01.2015 r. (k. 451), a szczegółowo podał jakie dokumenty związek ma przygotować, jak również telefoniczny kontakt nie doprowadził do uzgodnień w zakresie dokumentów dla biegłego wykazu połączeń (k. 454), potwierdzenie nadania przesyłki (pismo k. 452- 453).

Biegły sądowy w opinii uzupełniającej opisał swoje starania o uzyskanie dokumentów od związków i we wnioskach końcowych stwierdził, że nie ustalił listy członków Związku zawodowego (...) czy G. w Polsce, którzy opłacają składki poza listą płac.

Po wydaniu opinii uzupełniającej powódka cofnęła powództwo wobec pozwanego K. K. (1), który na cofnięcie pozwu wyraził zgodę.

Sąd powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie zeznań Prezesa powódki , świadka M. K. oraz dokumentów :

- umowy o pracę k. 13-14,
- informacji dla powódki, że pozwany J. G. na kadencję 2002-2005 został wybrany na Przewodniczącego Związku zawodowego (...) k. 15-16,
- informacji o liczbie członków Związku Zawodowego (...) za okres od 2003 do 2007, 2013 k. 45. 19-32,
- pisma powódki do związku o podanie liczby członków k. 33-37,

- wykazu imiennego pracowników, którym z listy płac potrącane są składki związkowe tj. 102 osoby k. 38-39, 189-404,
- wezwania pozwanego J. G. do stawienia się do pracy według umowy o pracę k. 55-57.
- umorzenia dochodzenia w sprawie poświadczenia nieprawdy co do liczby członków związku z 21.06., 2007 r. k. 58-63,
- statutu Związku Zawodowego (...) k. 81-129
- opinii biegłego k. 406 -411, 446-454
- pisma powódki z dnia 06.03.2015 r. do Związków Zawodowych (...), że nadal brak informacji o liczbie członków k. 492.

Sąd uznał za udowodniony fakt na podstawie dokumentów i opinii biegłego, że liczba członków Związku Zawodowego (...) wynosi 94 osoby.

Sąd uznał za nieudowodniony fakt, że Związek Zawodowy (...): liczy 150 osób.

Sąd zważył, co następuje :

Roszczenie powódki o ustalenie prawa pozwanego J. G. (1) do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w wymiarze 94 godzin miesięcznie jest zasadne.

Zgodnie z opisaną już w części faktycznej uzasadnienia treścią art. 31.1.1 ustawy o związkach zawodowych prawo do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej przysługuje częściowo jednemu pracownikowi miesięcznie w wymiarze godzin równym liczbie członków zatrudnionych w zakładzie pracy, gdy ich liczba jest mniejsza od 150.

Z treści tego przepisu jednoznacznie wynika, że skierowany jest personalnie do pracownika, a nie do organizacji związkowej., Nietrafnie więc pozwany J. G. (1) podniósł w odpowiedzi na pozew, że pozew winien być skierowany przeciwko związkowi zawodowemu, gdyż niesporne w sprawie jest, że tym „pracownikiem”, co do którego stosuje się prawo do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy jest właśnie pozwany J. G. (1).

Sąd dołożył wszelkich starań, jak również strona powodowa, aby ustalić faktyczną liczbę członków Związku Zawodowego (...), której liczba decyduje od tzw. godzinach związkowych. Powódka przedłożyła dla biegłego dokumentację księgową, wykaz pracowników, którym przez listę płac potrącane są składki na rzecz związków zawodowych. Pozwany J. G. (1), ani też jego pełnomocnik – działacz związkowy nie podali imiennego wykazu członków związku – pracowników, uznając, że taki wykaz byłby naruszeniem ustawy o ochronie danych osobowych, jak również nie podali liczby członków, którzy płacą składki bezpośrednio do związku i wówczas należałoby podsumować liczbę członków płacących składki poprzez listę płac plus płaconych bezpośrednio w związku. Takich danych związek zawodowy nie podał ani też nie ustalono w postępowaniu karnym, jak również pozwany J. G. (1) ani też związek, którego jest przewodniczącym nie udostępnił biegłemu dokumentów pozwalających na takie ustalenie w opinii pierwotnej i uzupełniającej.

Nie rozstrzygając, czy podanie imiennej liczby członków Związku Zawodowego (...) byłoby naruszeniem ustawy o ochronie danych osobowych, należy przyjąć, że pracodawca może żądać od związku zawodowego takiej informacji, która dawałaby podstawę do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy działacza związkowego.

Pozwany związek, którego od 2002 r. jest Przewodniczącym J. G. (1) do 2007 r. podawał liczbę członków w ilości 150, 151 osób i na tej podstawie pozwany był zwolniony z obowiązku świadczenia pracy.

Powód powziął wątpliwość co do liczby członków związku, których ilości pozwany J. G. (1) nie podawał, a przyjmując liczbę członków Związku Zawodowego (...) na 150, według Prezesa powódki D. K., było poddawane tylko w celu

zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy. Również świadek M. K. – kierownik, D. (...) podał w wątpliwość, aby 50 osób opłacało składki w związku, a według listy płac w II kwartale (...). 101 pracownikom potrącano składki z listy płac

Pozwany J. G. (1) od dnia 16.09.1985 r. jest pracownikiem powódki w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku tokarza.

Zasadnie powódka przywołała w uzasadnieniu pozwu orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 07.04.2010 r. (II PK 342/09), w którym Sąd stwierdził, że pracodawca posiada z reguły interes prawny w żądaniu ustalenia treści stosunku pracy w zakresie prawa pracownika do odpłatnego zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy mną podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 23.05.1991 r. o związkach zawodowych ...

Pozwany J. G. (1) winien również być zainteresowany potwierdzeniem jego prawa do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy i pobieraniem wynagrodzenia bez jej świadczenia. Ciężar dowodu, co do liczby członków przeszedł na stronę pozwanego, gdyż wyłącznie związki zawodowe winny posiadać dowody/dokumenty potwierdzające i rozstrzygające jego stanowisko, że liczba członków wynosi 150 tj. 94 ustalonych z dokumentów płacowych powódki , a 56 opłacających składki w związkach.

Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Pozwany J. G. (1) nie udowodnił, że liczba członków wynosi 150 osób, co warunkuje odpłatne w pełnym wymiarze zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy, a przeciwnie utrudniał ustalenie przez biegłego sądowego rzeczywistej liczby członków, zapewne celem ochrony swojego status quo.

W tym stanie rzeczy Sąd przyjmuje do rozstrzygnięcia liczbę członków Związku Zawodowego (...) ustaloną przez biegłego w ilości 94 osób. Opinia biegłego jest szczegółowa, profesjonalna i sporządzona została w oparciu o dokumenty źródłowe tj. ustalono liczbę członków – pracowników, którym poprzez listę płac potrąca się składki na Związek Zawodowy (...).

W świetle powyższych ustaleń i na podstawie ustawy o związkach zawodowych , Sąd ustalił prawo pozwanego J. G. (1) do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy u powódki za okres kadencji w zarządzenie zakładowej organizacji związkowej (...)Solidarność” w wymiarze 94 godzin miesięcznie od dnia prawomocności wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego strony powodowej Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w związku z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.0-9.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... (teks jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 490- wyciąg) zasądzając na podstawie § 11.1.1 od pozwanego J. G. (1) na rzecz powódki kwotę 60,00 złotych kosztów zastępstwa procesowego.

Na mocy art. 102 kpc zwolniono pozwanego J. G. (1) od obowiązku zwrotu powódce opłaty sądowej i nie obciążono kosztami opinii biegłego, uznając, że w tej części mimo wygrania sprawy koszty winien ponieść pracodawcą, jako strona ekonomicznie silniejsza, zwłaszcza, że pozwany od dłuższego czasu przebywa na zwolnieniu lekarskim.

Sędzia